

USTAWA

z dnia 24 maja 2007 r.

o zmianie ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt oraz ustawy o weterynaryjnej kontroli granicznej

Art. 1. W ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. Nr 69, poz. 625, z późn. zm.¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w odnośniku nr 1 do ustawy zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„Przepisy niniejszej ustawy:

1) wdrażają postanowienia:

- a) dyrektywy Rady 64/432/EWG z dnia 26 czerwca 1964 r. w sprawie problemów zdrowotnych zwierząt wpływających na handel wewnątrzspółnotowy bydłem i trzodą chlewną (Dz. Urz. WE L 121 z 29.07.1964, str. 1977, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 1, str. 13, z późn. zm.),
- b) dyrektywy Rady 78/52/EWG z dnia 13 grudnia 1977 r. ustanawiającej wspólnotowe kryteria w odniesieniu do krajowych planów przyspieszonego zwalczania brucelozy, gruźlicy i enzootycznej białaczki bydła (Dz. Urz. WE L 15 z 19.01.1978, str. 34; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 3, str. 181),
- c) dyrektywy Rady 82/894/EWG z dnia 21 grudnia 1982 r. w sprawie zgłaszania chorób zwierząt we Wspólnocie (Dz. Urz. WE L 378 z 31.12.1982, str. 58, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 5, str. 191, z późn. zm.),
- d) dyrektywy Rady 88/407/EWG z dnia 14 czerwca 1988 r. ustanawiającej warunki zdrowotne zwierząt wymagane w handlu wewnątrzspółnotowym oraz w przywozie zamrożonego nasienia bydła domowego (Dz. Urz. WE L 194 z 22.07.1988, str. 10, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 8, str. 106, z późn. zm.),
- e) dyrektywy Rady 89/556/EWG z dnia 25 września 1989 r. w sprawie warunków zdrowotnych zwierząt, regulujących handel wewnątrzspółnotowy oraz przywóz z państw trzecich zarodków bydła domowego (Dz. Urz. WE L 302 z 19.10.1989, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wy-

danie specjalne, rozdz. 3, t. 9, str. 178, z późn. zm.),

- f) dyrektywy Rady 90/426/EWG z dnia 26 czerwca 1990 r. w sprawie warunków zdrowotnych zwierząt, regulujących przemieszczanie i przywóz zwierząt z rodziny koniowatych z państw trzecich (Dz. Urz. WE L 224 z 18.08.1990, str. 42, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 10, str. 152, z późn. zm.),
- g) dyrektywy Rady 90/429/EWG z dnia 26 czerwca 1990 r. ustanawiającej warunki sanitarne odnośnie do zwierząt mające zastosowanie w handlu wewnątrzspółnotowym nasieniem bydła i trzody chlewnej oraz w przywozie (Dz. Urz. WE L 224 z 18.08.1990, str. 62, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 10, str. 172, z późn. zm.),
- h) dyrektywy Rady 90/539/EWG z dnia 15 października 1990 r. w sprawie warunków zdrowotnych zwierząt, regulujących handel wewnątrzspółnotowy i przywóz z państw trzecich drobiu i jaj wylęgowych (Dz. Urz. WE L 303 z 31.10.1990, str. 6, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 11, str. 3, z późn. zm.),
- i) dyrektywy Rady 91/67/EWG z dnia 28 stycznia 1991 r. dotyczącej warunków zdrowotnych zwierząt, obowiązujących przy wprowadzaniu na rynek zwierząt i produktów akwakultury (Dz. Urz. WE L 46 z 19.02.1991, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 11, str. 128, z późn. zm.),
- j) dyrektywy Rady 91/68/EWG z dnia 28 stycznia 1991 r. w sprawie warunków zdrowotnych zwierząt regulujących handel wewnątrzspółnotowy owcami i kozami (Dz. Urz. WE L 46 z 19.02.1991, str. 19, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 11, str. 146, z późn. zm.),
- k) dyrektywy Rady 92/35/EWG z dnia 29 kwietnia 1992 r. ustanawiającej zasady kontroli i środki zwalczania afrykańskiego pomoru koni (Dz. Urz. WE L 157 z 10.06.1992, str. 19; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 12, str. 294),
- l) dyrektywy Rady 92/65/EWG z dnia 13 lipca 1992 r. ustanawiającej wymagania dotyczące zdrowia zwierząt regulujące handel

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 23, poz. 188 i Nr 33, poz. 289 oraz z 2006 r. Nr 17, poz. 127, Nr 144, poz. 1045 i Nr 249, poz. 1830.

- i przywóz do Wspólnoty zwierząt, nasienia, komórek jajowych i zarodków nieobjętych wymaganiami dotyczącymi zdrowia zwierząt ustanowionymi w szczególnych zasadach Wspólnoty określonych w załączniku A pkt I do dyrektywy 90/425/EWG (Dz. Urz. WE L 268 z 14.09.1992, str. 54, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 13, str. 154, z późn. zm.),
- m) dyrektywy Rady 92/66/EWG z dnia 14 lipca 1992 r. wprowadzającej wspólnotowe środki zwalczania rzekomego pomoru drobiu (Dz. Urz. WE L 260 z 05.09.1992, str. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 13, str. 83),
- n) dyrektywy Rady 92/119/EWG z dnia 17 grudnia 1992 r. wprowadzającej ogólne wspólnotowe środki zwalczania niektórych chorób zwierząt i szczególne środki odnoszące się do choroby pęcherzykowej świń (Dz. Urz. WE L 62 z 15.03.1993, str. 69, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 14, str. 71, z późn. zm.),
- o) dyrektywy Rady 93/53/EWG z dnia 24 czerwca 1993 r. wprowadzającej minimalne środki wspólnotowe zwalczania niektórych chorób ryb (Dz. Urz. WE L 175 z 19.07.1993, str. 23, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 14, str. 314, z późn. zm.),
- p) dyrektywy Rady 95/70/WE z dnia 22 grudnia 1995 r. wprowadzającej minimalne wspólnotowe środki zwalczania niektórych chorób mały (Dz. Urz. WE L 332 z 30.12.1995, str. 33, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 18, str. 383, z późn. zm.),
- q) dyrektywy Rady 96/22/WE z dnia 29 kwietnia 1996 r. dotyczącej zakazu stosowania w gospodarstwach hodowlanych niektórych związków o działaniu hormonalnym, tyreostatycznym i β -agonistycznym i uchylającej dyrektywy 81/602/EWG, 88/146/EWG oraz 88/299/EWG (Dz. Urz. WE L 125 z 25.03.1996, str. 3, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 19, str. 64, z późn. zm.),
- r) dyrektywy Rady 2000/75/WE z dnia 20 listopada 2000 r. ustanawiającej przepisy szczególne dotyczące kontroli i zwalczania choroby niebieskiego języka (Dz. Urz. WE L 327 z 22.12.2000, str. 74; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 31, str. 87),
- s) dyrektywy 2001/82/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 listopada 2001 r. w sprawie wspólnotowego kodeksu odnoszącego się do weterynaryjnych produktów leczniczych (Dz. Urz. WE L 311 z 28.11.2001, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 27, str. 3, z późn. zm.),
- t) dyrektywy Rady 2001/89/WE z dnia 23 października 2001 r. w sprawie wspólnotowych środków zwalczania klasycznego pomoru świń (Dz. Urz. WE L 316 z 01.12.2001, str. 5; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 34, str. 234),
- u) dyrektywy Rady 2002/60/WE z dnia 27 czerwca 2002 r. ustanawiającej przepisy szczególne w celu zwalczania afrykańskiego pomoru świń oraz zmieniającej dyrektywę 92/119/EWG w zakresie choroby cięszyńskiej i afrykańskiego pomoru świń (Dz. Urz. WE L 192 z 20.07.2002, str. 27; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 36, str. 252),
- v) dyrektywy Rady 2003/85/WE z dnia 29 września 2003 r. w sprawie wspólnotowych środków zwalczania pryszczycy, uchylającej dyrektywę 85/511/EWG i decyzje 89/531/EWG i 91/665/EWG oraz zmieniającej dyrektywę 92/46/EWG (Dz. Urz. UE L 306 z 22.11.2003, str. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 41, str. 5),
- w) dyrektywy 2003/99/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie monitorowania chorób odzwierzęcych i odzwierzęcych czynników chorobotwórczych, zmieniającej decyzję Rady 90/424/EWG i uchylającej dyrektywę Rady 92/117/EWG (Dz. Urz. UE L 325 z 12.12.2003, str. 31; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 41, str. 344),
- x) dyrektywy Rady 2004/68/WE z dnia 26 kwietnia 2004 r. ustanawiającej warunki zdrowia zwierząt regulujące przywóz do oraz tranzyt przez terytorium Wspólnoty niektórych żywych zwierząt kopytnych, zmieniającej dyrektywę 90/426/EWG oraz 92/65/EWG i uchylającej dyrektywę 72/462/EWG (Dz. Urz. UE L 139 z 30.04.2004, str. 320; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 45, str. 120),
- y) dyrektywy Rady 2005/94/WE z dnia 20 grudnia 2005 r. w sprawie wspólnotowych środków zwalczania grypy ptaków i uchylającej dyrektywę 92/40/EWG (Dz. Urz. UE L 10 z 14.01.2006, str. 16);
- 2) wykonują postanowienia:
- a) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001 z dnia 22 maja 2001 r. ustanawiającego zasady dotyczące zapobiegania, kontroli i zwalczania niektórych przenośnych gąbczastych encefalopatii (Dz. Urz. WE L 147 z 31.05.2001, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 32, str. 289, z późn. zm.),
- b) rozporządzenia (WE) nr 1774/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 3 października 2002 r. ustanawiającego przepisy

sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi (Dz. Urz. WE L 273 z 10.10.2002, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 37, str. 92, z późn. zm.),

c) rozporządzenia (WE) nr 998/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. w sprawie wymogów dotyczących zdrowia zwierząt, stosowanych do przemieszczania zwierząt domowych o charakterze niehandlowym i zmieniającego dyrektywę Rady 92/65/EWG (Dz. Urz. UE L 146 z 13.06.2003, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 39, str. 75, z późn. zm.),

d) rozporządzenia (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie zwalczania salmonelli i innych określonych odzwierzęcych czynników chorobotwórczych przenoszonych przez żywność (Dz. Urz. UE L 325 z 12.12.2003, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 41, str. 328),

e) rozporządzenia Komisji (WE) nr 1739/2005 z dnia 21 października 2005 r. ustanawiającego wymogi dotyczące zdrowia zwierząt w odniesieniu do przemieszczania zwierząt cyrkowych między Państwami Członkowskimi (Dz. Urz. UE L 279 z 22.10.2005, str. 47).";

2) w art. 1:

a) w pkt 1:

— lit. a otrzymuje brzmienie:

„a) zarobkowego transportu zwierząt lub transportu zwierząt wykonywanego w związku z prowadzeniem innej działalności gospodarczej,”,

— lit. d otrzymuje brzmienie:

„d) prowadzenia miejsc lub stacji kwarantanny, miejsc odpoczynku lub przeładunku zwierząt albo miejsc wymiany wody przy transporcie zwierząt akwakultury,”,

— lit. f otrzymuje brzmienie:

„f) zarobkowego wytwarzania, pozyskiwania, konserwacji, obróbki, przechowywania, prowadzenia obrotu lub wykorzystywania materiału biologicznego,”,

b) w pkt 2 lit. a otrzymuje brzmienie:

„a) przywozu zwierząt, niejadalnych produktów pochodzenia zwierzęcego i ubocznych produktów zwierzęcych (wymagania przywozowe) oraz tranzytu zwierząt,”,

c) po pkt 2a dodaje się pkt 2b w brzmieniu:

„2b) wymagania weterynaryjne przy przemieszczaniu w celach niehandlowych zwierząt cyrkowych;”;

3) w art. 2:

a) pkt 12 i 13 otrzymują brzmienie:

„12) handel — swobodny obrót między państwami członkowskimi Unii Europejskiej w rozumieniu art. 23 ust. 2 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską;

13) umieszczanie na rynku — przetrzymywanie lub prezentację w celu sprzedaży, oferowanie do sprzedaży, sprzedaż, dostarczanie lub każdy inny sposób wprowadzania na rynek;”;

b) pkt 18 otrzymuje brzmienie:

„18) środek transportu — część ładunkową pojazdów silnikowych, pojazdów szynowych, samolotów, ładownie statków lub kontenery przeznaczone do transportowania drogą lądową, morską lub powietrzną;”;

4) w art. 18b ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Minister właściwy do spraw rolnictwa może określić, w drodze rozporządzenia, wymagania weterynaryjne, w tym wymagania zdrowotne dla zwierząt, przy tranzycie zwierząt, z uwzględnieniem ich gatunku i przeznaczenia, biorąc pod uwagę stan bezpieczeństwa epizootycznego i epidemicznego państwa trzeciego, z którego one pochodzą.”;

5) w art. 21 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Jeżeli bydło i świnię będące przedmiotem handlu są transportowane do innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej za pośrednictwem miejsca gromadzenia zwierząt znajdującego się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, powiatowy lekarz weterynarii właściwy dla tego miejsca wystawia dla zwierząt drugie świadectwo zdrowia i wpisuje do niego numer świadectwa zdrowia wystawionego przez urzędowego lekarza weterynarii właściwego ze względu na miejsce pochodzenia zwierząt, po czym dołącza je do tego świadectwa lub do jego urzędowo potwierdzonej kopii.”;

6) w art. 24d ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Okręgowa rada lekarsko-weterynaryjna skreśla, w drodze uchwały, lekarza weterynarii z rejestru, o którym mowa w ust. 1, w przypadku:

1) skreślenia lekarza weterynarii z rejestru członków okręgowej izby lekarsko-weterynaryjnej lub

2) skreślenia zakładu leczniczego dla zwierząt z ewidencji takich zakładów prowadzonej przez tę radę, lub

3) stwierdzenia rażącego naruszenia przepisów dotyczących:

a) wydawania paszportów lub

b) pobrania próbek w celu określenia miana przeciwciał w rozumieniu przepisów rozporządzenia 998/2003.”;

7) po rozdziale 4a dodaje się rozdział 4b w brzmieniu:

„Rozdział 4b

Wymagania weterynaryjne przy przemieszczaniu w celach niehandlowych zwierząt cyrkowych

Art. 24i. 1. Powiatowy lekarz weterynarii wykonuje zadania i czynności właściwego organu w rozumieniu przepisów rozporządzenia Komisji (WE) nr 1739/2005 z dnia 21 października 2005 r. ustanawiającego wymogi dotyczące zdrowia zwierząt w odniesieniu do przemieszczania zwierząt cyrkowych między Państwami Członkowskimi (Dz. Urz. UE L 279 z 22.10.2005, str. 47), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1739/2005”, w tym przeprowadza na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej kontrolę spełniania wymagań weterynaryjnych przy przemieszczaniu w celach niehandlowych zwierząt cyrkowych, określonych w przepisach tego rozporządzenia.

2. Powiatowy lekarz weterynarii jest organem właściwym w szczególności do wydawania:

1) decyzji w sprawie nadania indywidualnego numeru rejestracji cyrku, o którym mowa w art. 4 ust. 3 lit. a rozporządzenia nr 1739/2005;

2) dokumentów określonych w art. 5—7 rozporządzenia nr 1739/2005;

3) upoważnienia, o którym mowa w art. 9 ust. 2 rozporządzenia nr 1739/2005.

3. Za wydanie dokumentów określonych w art. 5—7 rozporządzenia nr 1739/2005 powiatowy lekarz weterynarii pobiera opłatę stanowiącą dochód budżetu państwa.

4. Odmowa wydania upoważnienia, o którym mowa w art. 9 ust. 2 rozporządzenia nr 1739/2005, następuje w drodze decyzji.

Art. 24j. 1. Główny Lekarz Weterynarii zaopatruje powiatowych lekarzy weterynarii w druki dokumentów określonych w art. 5—7 rozporządzenia nr 1739/2005. Każdy z druków paszportów posiada indywidualny numer.

2. Powiatowy lekarz weterynarii, za pośrednictwem wojewódzkiego lekarza weterynarii, niezwłocznie informuje Głównego Lekarza Weterynarii o wydaniu decyzji, o której mowa w art. 24i ust. 2 pkt 1, oraz dokumentów określonych w art. 5—7 rozporządzenia nr 1739/2005.

3. Główny Lekarz Weterynarii prowadzi rejestr wydanych dokumentów określonych w art. 5—7 rozporządzenia nr 1739/2005.

4. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia:

1) wysokość i sposób pobierania opłaty za wydanie dokumentów określonych w art. 5—7 rozporządzenia nr 1739/2005, mając na względzie koszty poniesione przy prowadzeniu rejestru, druku dokumentów, ich przekazywaniu i wydawaniu;

2) sposób ustalania indywidualnego numeru rejestracji cyrku, mając na względzie możliwość identyfikacji na tej podstawie danego cyrku.”;

8) w art. 41 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Minister właściwy do spraw rolnictwa może określić, w drodze rozporządzenia:

1) inne niż wymienione w załączniku nr 2 choroby zakaźne zwierząt podlegające obowiązkowi zwalczania na obszarze całego kraju lub jego części,

2) inne niż wymienione w załączniku nr 3 choroby zakaźne zwierząt podlegające obowiązkowi rejestracji na obszarze całego kraju lub jego części

— mając na względzie rozwój sytuacji epizootycznej i epidemicznej, jak również ochronę zdrowia publicznego, w tym zdrowia zwierząt, oraz międzynarodowe wymagania sanitarno-weterynaryjne obowiązujące w zakresie obrotu zwierzętami i produktami.”;

9) w art. 42 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, realizują również osoby mające kontakt ze zwierzętami, w szczególności przy wykonywaniu obowiązków służbowych lub zawodowych, z tym że lekarz weterynarii wezwany do zwierzęcia w przypadku podejrzenia wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt podlegającej obowiązkowi zwalczania informuje posiadacza zwierzęcia o obowiązkach określonych w ust. 1 i nadzoruje ich wykonanie do czasu przybycia powiatowego lekarza weterynarii lub osoby przez niego upoważnionej.”;

10) w art. 43 ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2. Zakazu, o którym mowa w ust. 1, nie stosuje się do szczepionek podawanych w innym celu niż wytworzenie aktywnej odporności u zwierząt z gatunków wrażliwych, szczególnie w celach badań laboratoryjnych, naukowych lub badania szczepionek. Badania te wykonuje się po uprzednim powiadomieniu Głównego Lekarza Weterynarii.

3. Jeżeli przepisy Unii Europejskiej przewidują taką możliwość, dopuszcza się przy zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt wykonywanie szczepień przeciwko chorobom zakaźnym zwierząt wymienionym w załączniku nr 4 oraz przeciwko zakaźnej anemii łososia (ISA) po powiadomieniu Komisji Europejskiej lub za jej zgodą.”;

11) po art. 43 dodaje się art. 43a w brzmieniu:

„Art. 43a. 1. Badania i inne czynności z żywym czynnikiem zakaźnym, jego materiałem genetycznym, antygenami lub szczepionkami wytwarzanymi z takich antygenów wykonywane w celach badawczym, diagnostycznym lub wytwórczym mogą być przeprowadzane wyłącznie w zatwierdzonych pomieszczeniach, obiektach lub laboratoriach, jeżeli przepisy Unii Europejskiej dotyczące zwalczania chorób zakaźnych zwierząt przewidują obowiązek takiego zatwierdzenia.

2. Warunkiem uzyskania zatwierdzenia pomieszczeń, obiektów lub laboratoriów jest spełnienie przez osoby wykonujące badania i czynności określone w ust. 1 oraz stosowane metody badawcze wymagań bezpieczeństwa biologicznego określonych w przepisach Unii Europejskiej lub podręcznikach badań diagnostycznych i szczepionek dla zwierząt Międzynarodowego Biura Epizootycznego (OIE), dotyczących prac z żywymi czynnikami zakaźnymi w laboratoriach oraz pomieszczeniach ze zwierzętami laboratoryjnymi.

3. Podmiot zamierzający wykonywać badania i czynności, o których mowa w ust. 1, składa do Głównego Lekarza Weterynarii pisemny wniosek o zatwierdzenie, zawierający:

- 1) imię, nazwisko, miejsce zamieszkania i adres albo nazwę, siedzibę i adres wnioskodawcy;
- 2) określenie rodzaju i zakresu wykonywanych badań i czynności;
- 3) określenie lokalizacji pomieszczeń, obiektów lub laboratoriów, w których mają być wykonywane badania i czynności.

4. Do wniosku dołącza się wydaną przez krajowe laboratorium referencyjne właściwe dla danego kierunku badań pozytywną opinię o spełnianiu wymagań określonych w ust. 2.

5. Główny Lekarz Weterynarii, w drodze decyzji:

- 1) zatwierdza pomieszczenia, obiekty lub laboratoria po stwierdzeniu spełniania wymagań niezbędnych do zatwierdzenia określonych w ust. 2;
- 2) cofa zatwierdzenie pomieszczeń, obiektów lub laboratoriów, jeżeli zostanie stwierdzone, że przestały być spełniane wymagania określone w ust. 2.

6. Główny Lekarz Weterynarii prowadzi i aktualizuje wykaz zatwierdzonych pomieszczeń, obiektów lub laboratoriów.

7. Główny Lekarz Weterynarii przekazuje Komisji Europejskiej wykaz zatwierdzonych pomieszczeń, obiektów lub laboratoriów oraz informuje Komisję Europejską o każdej zmianie dokonanej w tym wykazie.”;

12) w art. 44 w ust. 1:

a) pkt 14 otrzymuje brzmienie:

„14) nakazać podmiotom zajmującym się transportem zwierząt lub zwłok zwierzęcych ich transport do wskazanych miejsc;”;

b) w pkt 16 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 17 w brzmieniu:

„17) określić stosowanie środków innych niż wymienione w pkt 1—16, wynikających ze stosowanych bezpośrednio w systemie prawa polskiego przepisów Unii Europejskiej dotyczących zwalczania chorób zakaźnych zwierząt, zapewniających bezpieczeństwo epizootyczne, w szczególności zapobieganie, ograniczanie lub eliminowanie zagrożeń dla zdrowia publicznego.”;

13) w art. 45 w ust. 1:

a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) określić obszar, na którym występuje choroba zakaźna zwierząt lub zagrożenie wystąpienia tej choroby, w szczególności jako obszar zapowietrzony lub zagrożony, oraz sposób oznakowania obszaru zapowietrzonego i zagrożonego;”;

b) w pkt 10 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 11 w brzmieniu:

„11) określić stosowanie środków innych niż wymienione w pkt 1—10, wynikających ze stosowanych bezpośrednio w systemie prawa polskiego przepisów Unii Europejskiej dotyczących zwalczania chorób zakaźnych zwierząt, zapewniających bezpieczeństwo epizootyczne, w szczególności zapobieganie, ograniczanie lub eliminowanie zagrożeń dla zdrowia publicznego.”;

14) w art. 46 w ust. 3:

a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) określa obszar, na którym występuje choroba zakaźna zwierząt lub zagrożenie wystąpienia tej choroby, w szczególności jako obszar zapowietrzony lub zagrożony, oraz sposób oznakowania obszaru zapowietrzonego i zagrożonego lub”;

b) w pkt 9 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 10 w brzmieniu:

„10) określa stosowanie środków innych niż wymienione w pkt 1—9, wynikających ze stosowanych bezpośrednio w systemie prawa polskiego przepisów Unii Europejskiej dotyczących zwalczania chorób zakaźnych zwierząt, zapewniających bezpieczeństwo epizootyczne, w szczególności zapobieganie, ograniczanie lub eliminowanie zagrożeń dla zdrowia publicznego.”;

15) po art. 46 dodaje się art. 46a i 46b w brzmieniu:

„Art. 46a. 1. Sposób zapobiegania niektórym przenośnym gąbczastym encefalopatiom, ich kontrolę i zwalczanie określają przepisy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001 z dnia 22 maja 2001 r. ustanawiającego zasady dotyczące zapobiegania, kontroli i zwalczania niektórych przenośnych gąbczastych encefalopatii (Dz. Urz. WE L 147 z 31.05.2001, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 32, str. 289, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 999/2001”.

2. Minister właściwy do spraw rolnictwa, w przypadku gdy przepisy Unii Europejskiej, o których mowa w ust. 1, upoważniają państwo członkowskie Unii Europejskiej do wprowadzenia odrębnych regulacji prawnych, może określić, w drodze rozporządzenia, wymagania, jakie powinny być spełnione przy zapobieganiu niektórym przenośnym gąbczastym encefalopatiom, ich kontroli i zwalczaniu, inne niż określone w przepisach wymienionych w ust. 1, mając na względzie osiągnięcie celów określonych w przepisach Unii Europejskiej dotyczących zapobiegania, kontroli i zwalczania niektórych przenośnych gąbczastych encefalopatii.

Art. 46b. 1. Prowadzenie szkolenia osób, o których mowa w art. 10 ust. 1 rozporządzenia nr 999/2001, wymaga uzyskania upoważnienia wojewódzkiego lekarza weterynarii.

2. Wojewódzki lekarz weterynarii udziela, w drodze decyzji, upoważnienia, jeżeli podmiot zamierzający prowadzić szkolenie przedstawi jego program, warunki i sposób jego przeprowadzenia, a także listę osób mających przygotowanie zapewniające prawidłowe przeprowadzenie tego szkolenia.

3. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowy zakres tematów, jaki powinien zawierać program szkolenia, o którym mowa w ust. 2,
- 2) szczegółowe warunki i sposób przeprowadzania szkolenia, o którym mowa w ust. 1,
- 3) wzór zaświadczenia potwierdzającego ukończenie szkolenia, o którym mowa w ust. 1, oraz sposób przechowywania dokumentacji w tym zakresie

— mając na względzie ochronę zdrowia publicznego, w tym zapewnienie przestrzegania zasad bezpieczeństwa przy postępowaniu z materiałem szczególnego ryzyka, a także przepisy Unii Europejskiej wydane w tym zakresie.”;

16) w art. 48 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Jeżeli określony obszar zapowietrzony lub zagrożony lub inny obszar ustanowiony w związku ze zwalczaniem chorób zakaźnych zwierząt wykracza poza granice Rzeczypospolitej Polskiej, wojewódzki lekarz weterynarii informuje o tym Głównego Lekarza Weterynarii, który informację tę przekazuje właściwym organom państw członkowskich Unii Europejskiej lub państw trzecich w celu podjęcia współpracy przy zwalczaniu choroby zakaźnej zwierząt, ze względu na wystąpienie której obszar ten został ustanowiony.”;

17) art. 48a otrzymuje brzmienie:

„Art. 48a. 1. Jeżeli stosowane bezpośrednio w systemie prawa polskiego przepisy Unii Europejskiej dotyczące zwalczania chorób zakaźnych zwierząt lub zapobiegania tym chorobom przewidują obowiązek lub uprawnienie do wykonania określonych czynności lub zadań przez państwo członkowskie Unii Europejskiej, właściwą władzę, urzędowego lekarza weterynarii albo właściwy organ, to te czynności i zadania wykonuje powiatowy lekarz weterynarii, chyba że obowiązujące przepisy ustanawiają właściwość innego organu Inspekcji Weterynaryjnej.

2. Jeżeli wykonanie czynności lub zadań, o których mowa w ust. 1, wymaga rozstrzygnięcia o prawach lub obowiązkach indywidualnych adresatów przepisów stosowanych bezpośrednio w systemie prawa polskiego określonych w ust. 1, powiatowy lekarz weterynarii wydaje w takich sprawach decyzje.

3. Minister właściwy do spraw rolnictwa, w przypadku gdy z przepisów Unii Europejskiej dotyczących zwalczania chorób zakaźnych zwierząt lub zapobiegania tym chorobom wynika obowiązek wykonania przez państwo członkowskie Unii Europejskiej, właściwą władzę, urzędowego lekarza weterynarii albo właściwy organ określonych zadań lub czynności, w tym wydawania nakazów, zakazów lub ograniczeń innych niż określone w art. 44 ust. 1 pkt 1—16 i ust. 1a, art. 45 ust. 1 pkt 1—10, art. 46 ust. 3 pkt 1—9 oraz art. 47 ust. 1, w drodze rozporządzenia:

- 1) wydaje nakazy, zakazy lub ograniczenia wynikające z przepisów Unii Europejskiej lub
- 2) określa rodzaje zadań lub czynności określonych w przepisach Unii Europejskiej, wykonywanych przez organy Inspekcji Weterynaryjnej lub urzędowego lekarza weterynarii, lub sposób ich wykonywania

— mając na względzie realizację celów określonych w przepisach Unii Europejskiej dotyczących zwalczania chorób zakaźnych zwierząt lub zapobiegania tym chorobom, w tym zapewnienie bezpieczeństwa epizootycznego, a zwłaszcza zapobieganie, ograniczanie lub eliminowanie zagrożeń dla zdrowia publicznego, wynikających z zagrożenia lub występowania choroby zakaźnej zwierząt.”;

18) w art. 49:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Za bydło, świnię, owcę, kozy, konie, kury, kaczki, gęsi, indyki, perlice, przepiórki, kuropatwy, bażanty, strusie (*Struthio camelus*), jeleniowate utrzymywane w warunkach fermowych (jeleń szlachetny — *Cervus elaphus*, jeleń sika — *Cervus nippon* i daniel — *Dama dama*) oraz ryby słodkowodne zabite lub poddane ubojowi z nakazu organów Inspekcji Weterynaryjnej albo za takie zwierzęta padłe w wyniku zastosowania zabiegów nakazanych przez te organy przy zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt podlegających obowiązkowi zwalczania przysługuje odszkodowanie ze środków budżetu państwa.”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Wartość rynkową zwierzęcia określa się na podstawie średniej z 3 kwot oszacowania przyjętych przez powiatowego lekarza weterynarii oraz 2 rzeczoznawców wyznaczonych przez tego lekarza z prowadzonej przez niego listy rzeczoznawców.”,

c) ust. 5 i 6 otrzymują brzmienie:

„5. Odszkodowanie ze środków budżetu państwa przysługuje również za zniszczone z nakazu organu Inspekcji Weterynaryjnej przy zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt podlegających obowiązkowi zwalczania produkty pochodzenia zwierzęcego w rozumieniu przepisów o produktach pochodzenia zwierzęcego, jaja wylęgowe, pasze oraz sprzęt, które nie mogą być poddane odkażaniu.

6. Odszkodowanie, o którym mowa w ust. 5, przysługuje w wysokości wartości rynkowej zniszczonych produktów pochodzenia zwierzęcego w rozumieniu przepisów o produktach pochodzenia zwierzęcego, jaj wylęgowych, pasz oraz sprzętu, określonej na podstawie średniej z 3 kwot oszacowania przyjętych przez powiatowego lekarza weterynarii oraz 2 rzeczoznawców wyznaczonych przez tego lekarza z prowadzonej przez niego listy rzeczoznawców.”,

d) w ust. 7 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) za zwierzęta, o których mowa w ust. 1, oraz produkty pochodzenia zwierzęcego w rozumieniu przepisów o produktach pochodzenia zwierzęcego, jaja wylęgowe, pasze i sprzęt, o których mowa w ust. 5:

a) stanowiące własność podmiotów prowadzących działalność w zakresie:

— określonym w art. 1 pkt 1 lit. a—c lub art. 4 ust. 3,

— obrotu produktami pochodzenia zwierzęcego, jajami wylęgowymi lub paszami,

— uboju zwierząt lub produkcji mięsa w rozumieniu przepisów o produktach pochodzenia zwierzęcego,

b) przywiezione lub umieszczone na rynku z naruszeniem przepisów obowiązujących w tym zakresie.”,

e) ust. 12 i 13 otrzymują brzmienie:

„12. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) powołuje i odwołuje rzeczoznawców, o których mowa w ust. 3 i 6, oraz informuje o tym fakcie powiatowego lekarza weterynarii.

13. Minister właściwy do spraw rolnictwa w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

1) tryb powoływania i odwoływania rzeczoznawców,

2) wymagania w zakresie kwalifikacji lub przygotowania zawodowego,

3) sposób ustalania wysokości wynagrodzenia przysługującego rzeczoznawcom i jego wypłaty,

4) szczegółowy tryb i sposób szacowania zwierząt oraz zniszczonych z nakazu organu Inspekcji Weterynaryjnej produktów pochodzenia zwierzęcego w rozumieniu przepisów o produktach pochodzenia zwierzęcego, jaj wylęgowych, pasz oraz sprzętu, w tym sposób dokumentowania przeprowadzonych czynności

— mając na względzie zapewnienie rzetelnego szacowania.”;

19) w art. 52c ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Minister właściwy do spraw rolnictwa w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia może określić, w drodze rozporządzenia, rodzaje próbek i częstotliwość ich przekazywania do badań, o których mowa w ust. 1, oraz terminy przekazywania izolatów odzwierzęcych czynników chorobotwórczych zakładom, o których mowa w ust. 2, mając na względzie zapewnienie reprezentatywności wyników przeprowadzanych badań oraz prawidłową realizację monitorowania chorób odzwierzęcych i odzwierzęcych czynników chorobotwórczych.”;

20) w art. 57:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Główny Lekarz Weterynarii opracowuje programy:

1) zwalczania chorób zakaźnych zwierząt, w tym chorób odzwierzęcych,

2) mające na celu wykrycie występowania zakażeń czynnikami wywołującymi choroby zakaźne zwierząt lub poszerzenie wiedzy o ryzyku wystąpienia takich chorób

— kierując się sytuacją epizootyczną i epidemiczną kraju oraz obowiązującymi w tym zakresie przepisami Unii Europejskiej.”,

b) ust. 8 otrzymuje brzmienie:

„8. Główny Lekarz Weterynarii nadzoruje realizację programów, o których mowa w ust. 1, a w przypadku programu współfinansowanego ze środków pochodzących z Unii Europejskiej informuje Komisję Europejską o postępach w jego realizacji zgodnie z obowiązującymi przepisami Unii Europejskiej.”;

21) po art. 57b dodaje się art. 57c w brzmieniu:

„Art. 57c. Jeżeli program zwalczania chorób zakaźnych zwierząt, o którym mowa w art. 57 lub art. 57a, przewiduje odszkodowanie za zwierzęta zabite lub poddane ubojowi z nakazu organów Inspekcji Weterynaryjnej albo za zwierzęta padłe w wyniku zastosowania zabiegów nakazanych przez te organy, to do odszkodowania stosuje się przepisy art. 49.”;

22) w art. 58 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Minister właściwy do spraw rolnictwa, w drodze rozporządzenia:

1) określi rodzaj jednostek chorobowych, sposób prowadzenia kontroli oraz zakres badań, mając na względzie zapewnienie bezpieczeństwa sanitarnego kraju;

2) może określić wysokość opłat za wykonywanie badań, o których mowa w ust. 2, mając na względzie koszty ponoszone przez Inspekcję Weterynaryjną przy przeprowadzaniu tych badań.”;

23) art. 60 otrzymuje brzmienie:

„Art. 60. Główny Lekarz Weterynarii występuje do Komisji Europejskiej z wnioskiem o uznanie terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub regionu położonego na tym terytorium za urzędowo wolne od danej choroby zakaźnej zwierząt, jeżeli są spełnione wymagania w tym zakresie określone w przepisach wydanych na podstawie art. 61 ust. 1 pkt 1 lit. h lub w kodeksach zdrowia zwierząt wydanych przez Międzynarodowe Biuro Epizootyczne (OIE).”;

24) art. 61 otrzymuje brzmienie:

„Art. 61. 1. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia:

1) szczegółowy sposób i tryb zwalczania chorób zakaźnych zwierząt podlegających obowiązkowi zwalczania lub zapobiegania tym chorobom, a w szczególności:

a) sposób i tryb postępowania przy podejrzeniu choroby,

b) sposób i tryb postępowania przy stwierdzeniu choroby,

c) rodzaj próbek pobieranych do badań diagnostycznych oraz sposób ich pobierania i wysyłania,

d) środki, o których mowa w art. 44 ust. 1 pkt 1—16 i ust. 1a, art. 45 ust. 1 pkt 1—10 oraz art. 46 ust. 3 pkt 1—9, stosowane przy zwalczaniu chorób lub zapobieganiu chorobom, w tym sposób i warunki określenia ogniska choroby, obszaru zapowietrzonego lub zagrożonego lub innych obszarów ustanawianych w związku ze zwalczaniem chorób,

e) procedury czyszczenia, odkażania, dezynsekcji oraz deratyzacji,

f) sposób i tryb postępowania przy wygaszaniu ogniska choroby,

g) warunki i sposób ponownego umieszczania zwierząt w gospodarstwach,

h) wymagania niezbędne do uznania terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub regionu położonego na tym terytorium za urzędowo wolne od danej choroby zakaźnej zwierząt oraz szczegółowy tryb tego uznawania,

i) sposób prowadzenia dokumentacji związanej ze zwalczaniem choroby,

j) warunki i sposób wprowadzania szczepień, o których mowa w art. 43 ust. 3, w zależności od rodzaju choroby zakaźnej zwierząt

— mając na względzie ochronę zdrowia publicznego i zdrowia zwierząt;

2) szczegółowy tryb i sposób zgłaszania wniosku, o którym mowa w art. 60, oraz dokumentację do niego dołączoną, mając na względzie obowiązujące w tym zakresie przepisy Unii Europejskiej.

2. Wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw rolnictwa może, w przypadku konieczności wdrożenia przepisów Unii Europejskiej dotyczących zwalczania chorób zakaźnych zwierząt, ustalić inne znaczenie określeń, o których mowa w art. 2, mając na względzie prawidłowe wdrożenie lub wykonanie przepisów Unii Europejskiej dotyczących zwalczania chorób zakaźnych zwierząt lub realizację celów wyrażonych w tych przepisach.”;

25) w art. 77 w pkt 5 na końcu dodaje się przecinek oraz dodaje się pkt 6 i 7 w brzmieniu:

„6) nie stosuje się do zakazu określonego w:

a) art. 7 rozporządzenia nr 999/2001,

b) art. 22 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1774/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 3 października 2002 r. ustanawiającego przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi (Dz. Urz. WE L 273 z 10.10.2002, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 37, str. 92, z późn. zm.),

7) wykonuje badania i inne czynności z żywym czynnikiem zakaźnym, jego materiałem genetycznym, antygenami lub szczepionkami wytwarzanymi z takich antygenów w celach badawczym, diagnostycznym lub wytwórczym bez zatwierdzenia, o którym mowa w art. 43a”;

26) w art. 78:

a) pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) nie stosuje się do nakazów, zakazów lub ograniczeń wydanych w celu zwalczania choroby zakaźnej zwierząt lub zapobiegania

takiej chorobie, wymienionych w art. 44 ust. 1 pkt 1, 3, 6, 9, pkt 10 lit. c, pkt 12—14 i 17, ust. 1a pkt 1, 2 i 6 lit. c, art. 45 ust. 1 pkt 2—6, 10 i 11 oraz art. 46 ust. 3 pkt 2—6, 8a i 10,”

b) pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) nie stosuje się do nakazów, zakazów lub ograniczeń, wydanych na podstawie art. 48 ust. 3 lub art. 48a ust. 3 pkt 1”;

27) w art. 85 w ust. 1:

a) uchyla się pkt 2a,

b) w pkt 9 lit. a otrzymuje brzmienie:

„a) programie zwalczania chorób zakaźnych zwierząt lub programie mającym na celu wykrycie występowania zakażeń czynnikami wywołującymi choroby zakaźne zwierząt lub poszerzenie wiedzy o ryzyku wystąpienia takich chorób, wprowadzonych na podstawie art. 57 ust. 3 lub 7,”;

28) w załączniku nr 1 w pkt 25 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 26 i 27 w brzmieniu:

„26) Republika Bułgarii: област;

27) Rumunia: județ.”;

29) w załączniku nr 2:

a) pkt 14 otrzymuje brzmienie:

„14) grypa ptaków (Avian influenza);”,

b) pkt 19 otrzymuje brzmienie:

„19) brucelozą u bydła, kóz, owiec i świń (B. abortus, B. melitensis, B. suis);”,

c) pkt 28 i 29 otrzymują brzmienie:

„28) bonamioza (Bonamia ostreae);

29) marteilioza (Martellia refringens).”;

30) w załączniku nr 3 pkt 38 otrzymuje brzmienie:

„38) warroza (Varroosis);”;

31) w załączniku nr 4 pkt 14 otrzymuje brzmienie:

„14) grypa ptaków (Avian influenza);”.

Art. 2. W ustawie z dnia 27 sierpnia 2003 r. o weterynaryjnej kontroli granicznej (Dz. U. Nr 165, poz. 1590, z 2004 r. Nr 69, poz. 625 oraz z 2006 r. Nr 17, poz. 127) w załączniku dodaje się pkt 26 i 27 w brzmieniu:

„26. Terytorium Republiki Bułgarii

27. Terytorium Rumunii”.

Art. 3. Rzecznawców powołanych przez powiatowego lekarza weterynarii na podstawie art. 49 ust. 12 ustawy wymienionej w art. 1 uważa się za rzecznawców powołanych przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) na podstawie art. 49 ust. 12 ustawy wymienionej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 4. Podmioty wykonujące w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy badania i inne czynności z żywym czynnikiem zakaźnym, jego materiałem genetycznym, antygenami lub szczepionkami wytwarzanymi z takich antygenów w celach badawczym, diagnostycznym lub wytwórczym, których wykonywanie zgodnie z przepisami dotychczasowymi nie wymagało zatwierdzenia, a zgodnie z przepisami niniejszej ustawy wymaga takiego zatwierdzenia, w tym stwierdzenia spełniania wymagań bezpieczeństwa biologicznego przez osoby wykonujące te badania i czynności oraz stosowane metody badawcze, tracą prawo do ich wykonywania, jeżeli w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy nie złożą, zgodnie z jej przepisami, do Głównego Lekarza Weterynarii wniosku o zatwierdzenie pomieszczeń, obiektów lub laboratoriów, w których są wykonywane te badania i czynności.

Art. 5. 1. Przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 41 ust. 3, art. 49 ust. 13 oraz art. 58 ust. 3 pkt 1

ustawy wymienionej w art. 1 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 41 ust. 3 pkt 2, art. 49 ust. 13 oraz art. 58 ust. 3 pkt 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

2. Przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 48a i art. 61 pkt 1 ustawy wymienionej w art. 1 zachowują moc do dnia wejścia w życie odpowiednich przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 61 ust. 1 pkt 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 6. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 1 pkt 7, który wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *L. Kaczyński*